

การพัฒนาแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

A MODEL DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY FOR
ACTIVE LEARNING DEVELOPMENT TO STUDENT'S QUALITY OF WATYANGNGAM
PRACHAPATTANA UNDER NAKHONGSAWAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

ณัฐมนต์ พงษ์พิชญปัญญา¹

Nuttamon Phongphitchayapanya¹

Corresponding Author E-mail : Nuttamon26@gmail.com

Received: Jun 12, 2024; Revised: Jul 16, 2024; Accepted: Aug 07, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบ 2) สร้างรูปแบบฯ 3) ทดลองใช้รูปแบบฯ และ 4) ประเมินรูปแบบฯ 1 เป็นการวิจัยและพัฒนาผสมผสานของการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอน ที่1) วิเคราะห์องค์ประกอบ กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ผู้บริหาร ครู 400 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบ สัมภาษณ์ ,แบบสอบถาม ขั้นตอน ที่ 2) สร้างรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบตรวจสอบ รูปแบบและคู่มือ ขั้นตอน ที่ 3) ทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย คือ ศึกษาพิเศษ 1 คน ครูผู้สอน 8 คน รวม 9 คน เครื่องมือ ที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม,แบบบันทึกผลงาน ขั้นตอน ที่ 4) การประเมินรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 8 คน ศึกษาพิเศษ 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน ตัวแทนผู้ปกครอง คน 8 คน รวม 19 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึก,แบบประเมินรูปแบบ, แบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ วิเคราะห์ เนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1) วิเคราะห์องค์ประกอบได้ 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การนิเทศติดตาม การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทางวิชาชีพ ภาวะผู้นำ ภาควิชาช่วยการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ 2) รูปแบบและคู่มือการ มีความเหมาะสม 3) ผลการพัฒนาหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลงานเกียรติบัตรรางวัล เพิ่มขึ้น 4) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า 1) ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้น 2) รูปแบบมีความ ถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ความเป็นประโยชน์ และ 3)ความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน อยู่ ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

¹ผู้อำนวยการสถานศึกษา,โรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา)

¹ Educational institution director, Watyanggam Prachapattana School

Abstract

This research aimed to 1) analyze factors, 2) develop a model 3) try out the model, and 4) evaluate the model. The research and development, which combines qualitative and quantitative methods. There were 4 steps as follows: 1) The analyzing the factors, the sample consisted of 9 experts and 400 teachers. The research instruments used were an interview form and a questionnaire, 2) The developing the model, and the sample consisted of 9 experts. The research instruments employed were a model checking form and a handbook, 3) The trying out model, the sample consisted of 1 supervisor, 8 teachers total 9 participants. The research instruments used a behavior observation form and a task recoding form and 4) The evaluating the model, sample consisted of 1 administrator, 8 teachers, 1 supervisor, 1 representative of school committee and 8 representative of parents total 19 participants. The research instruments were a recoding form, a model evaluation form and a satisfaction form. The data analysis and the statistics were content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), Exploratory Factor Analysis. and T-test. The results showed that:

1.The factors consisted of 7 factors elements were analyzed, including participation, supervision, leadership, and exchange of professional knowledge. learning management and promotion of learning. 2. The result of the model development shown that the model and the handbook were appropriated. 3. The result of the trying out the model shown that the development result after using the model was higher than before using the model, was significantly different at the level of .05, and receiving certificates and awards were increased. 4. The trying out the model found that 1) the learning achievement of students was higher, 2) the model accuracy, appropriateness, possibility and expedient was at a high level. and 3) The feasibility and the satisfactory for work was at the highest level.

Keywords: Professional Learning Community, Active Learning

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 54 ที่รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย (ราชกิจจานุเบกษา, 2560: 14) ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562) ได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของบุคคลและสังคม ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดแนวทางในการการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 มิติ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพครู การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการคิดและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (มูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556: 13) รวมถึงกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ให้มีการลดระยะเวลาเรียนภาควิชาการหรือทฤษฎีลง แต่ยังคงไว้ซึ่งเนื้อหาหลักที่ผู้เรียน ควรรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร ภายใต้โครงการ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนการสอนในยุคประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น ครูลดบทบาทการสอน การบอกเล่า ต้องเป็นครูแบบ Actively Teach คือ สอนแบบมีส่วนร่วม จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ตลอดเวลา เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมถึงการพัฒนาครู ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด, 2554: 2) ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพครู พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการคิดและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น ครูลดบทบาทการสอน การบอกเล่า จัดการเรียนการสอนแบบแบบมีส่วนร่วม จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ตลอดเวลา

จากนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ รวมถึงการส่งเสริมการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 2) ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป (Bonwell, 1991; Merrill Harminand Melanie Toth, 2006; Schmidt, 1993; วิจารณ์ พานิช , 2556; วิริยะ ฤกษ์ พานิชย์, 2560) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการสร้างองค์ความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (Meyers and Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) (Fedler and Brent, 1996) รวมถึงการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) สู่สถานศึกษา เพื่อให้ครูที่นำกระบวนการตามกรอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด, 2554: 2) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสที่ให้นักเรียนมีส่วน

ร่วมในการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริงพัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัยถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ซึ่งโรงเรียนได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ครูผู้สอน สามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ 3) สถานศึกษามีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพพื้นฐานของผู้เรียนอย่างรอบด้าน และจากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) รอบ 4 โดย ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาในระดับการศึกษาปฐมวัยโดยให้ครูมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรตามแผนการจัดประสบการณ์แบบ PBL เรียนรู้แบบโครงงาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2564 : 3) และในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดเน้นการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง โดยพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้โดยการออกแบบกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2564 : 8) จากการผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาแสดงให้เห็นถึงจุดที่ต้องเร่งพัฒนาของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) คือครูจัดทำแผนประสบการณ์แบบ PBL การเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากนโยบายการจัดการศึกษาและการศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และกระบวนการในการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รวมถึงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ต้องมุ่งเน้นพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ PBL การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) ได้ตระหนักถึงความสำคัญอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมาผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตเนื้อหา และองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยศึกษา

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติจริง

สภาพร พุทธิพิฏฐกุล (2555: 5) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ

วาสนา เจริญไทย (2557: 24-25) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นความมีส่วนร่วมและบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้นับพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองมากกว่ารับความรู้ฝ่ายเดียวเป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และสร้างองค์ความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานด้านการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการสะท้อน ซึ่ง 4 ทักษะนี้ เป็นทักษะที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ทุกวิธีซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสู่การพัฒนาผู้เรียน

2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการทำงานและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

วิจารณ์ พานิช (2555 : 139) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวกันของครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

เรวณี ชัยเขาวรัตน์ (2556: 34-36) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community, PLC) หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้การปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกัน

จุลลิต ศรีชะโคตร (2557: 27) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิชาชีพ

ชูชาติ พวงสมจิตร (2558: 35) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง วิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยวและมีเครือข่ายในการทำงานทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิทูล ทาชา (2559: 90) กล่าวว่า iva ชุมชนแห่งการเรียนรู้การเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกัน

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาบนพื้นฐานของวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม ครูเป็นผู้นำร่วมกันและผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน ส่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เป็นการเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จเน้นประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) การบริหาร การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2562 : 32-43) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกระดับ

ศุภรัตน์ ปุ้งข้อ (2558: 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลในสถานศึกษา ร่วมกันดำเนินการโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์มีความเจริญงอกงามทั้งด้านความรู้สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

ประจักษ์ ยอดเม้น (2563: 14) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

วัชรพร แสงสว่าง (2563: 18) กล่าวว่า ภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการบริหารจัดการ การศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ หรือการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน และการควบคุม โดยกระบวนการเหล่านี้ต่างก็ใช้ทรัพยากรในการบริหารสามารถดำเนินงานเป็นไปตามลู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบบผสมผสาน (Mixed-Methods) ของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยขั้นตอนการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

1) ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสัมภาษณ์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

2) ประชากรในการวิจัยทั้งหมด โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจงโรงเรียนขนาดเล็ก มี ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอนหรือครูผู้รับผิดชอบสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 5

ปี หรือมีประสบการณ์ในการขับเคลื่อน PLC และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวนโรงเรียน จำนวน 109 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 70 คน ครู 330 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎี ประกอบด้วย ชื่อนักการศึกษา และสาระโดยสรุป
2. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. แบบสอบถามองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) โดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach, 1990: 126) พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.97

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ 1) หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC (Item Objective Congruence) 2) หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) 3) หาค่าความถี่ (Frequency) 4) ค่าร้อยละ (Percentage) 5) ค่าเฉลี่ย (Mean) 6) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม และ 7) วิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 9 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 4 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 ฉบับที่ 2 ร่างรูปแบบ ฉบับที่ 3 คู่มือการใช้รูปแบบ ฉบับที่ 4 แบบตรวจสอบการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ดำเนินการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญวันที่ 8 เมษายน 2565 เวลา 13.00 น. – 16.00 น. ณ ห้องประชุมศรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการจัดสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ ด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

ศึกษานิเทศก์ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอนประจำชั้นในระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ในปีการศึกษา 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกฉบับที่ 3 แบบบันทึกรางวัลในการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันต่าง ๆ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองก่อนการใช้รูปแบบฯ ในต้นปีการศึกษา 2565 และหลังการใช้รูปแบบฯ ในปลายปีการศึกษา 2565 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ 3 ได้แก่ 1) หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC (Item Objective Congruence) 2) หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) 3) ค่าความถี่ (Frequency) 4) ค่าร้อยละ (Percentage) 5) ค่าเฉลี่ย (Mean) 6) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 7) การตรวจสอบผลจากการทดลองใช้รูปแบบการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Paired-Samples Test

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 8 คน คือ ศึกษานิเทศก์ดูแลรับผิดชอบขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ชั้นละ 1 คน จำนวน 8 คน ในปีการศึกษา 2566 รวมจำนวนทั้งสิ้น 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับชั้นปฐมวัย และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แบบบันทึกผลงานเกียรติบัตร รางวัลในการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันต่าง ๆ 3) แบบประเมินความเหมาะสม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 ความถูกต้อง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ความเป็นไปได้ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 4) และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของรูปแบบฯ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

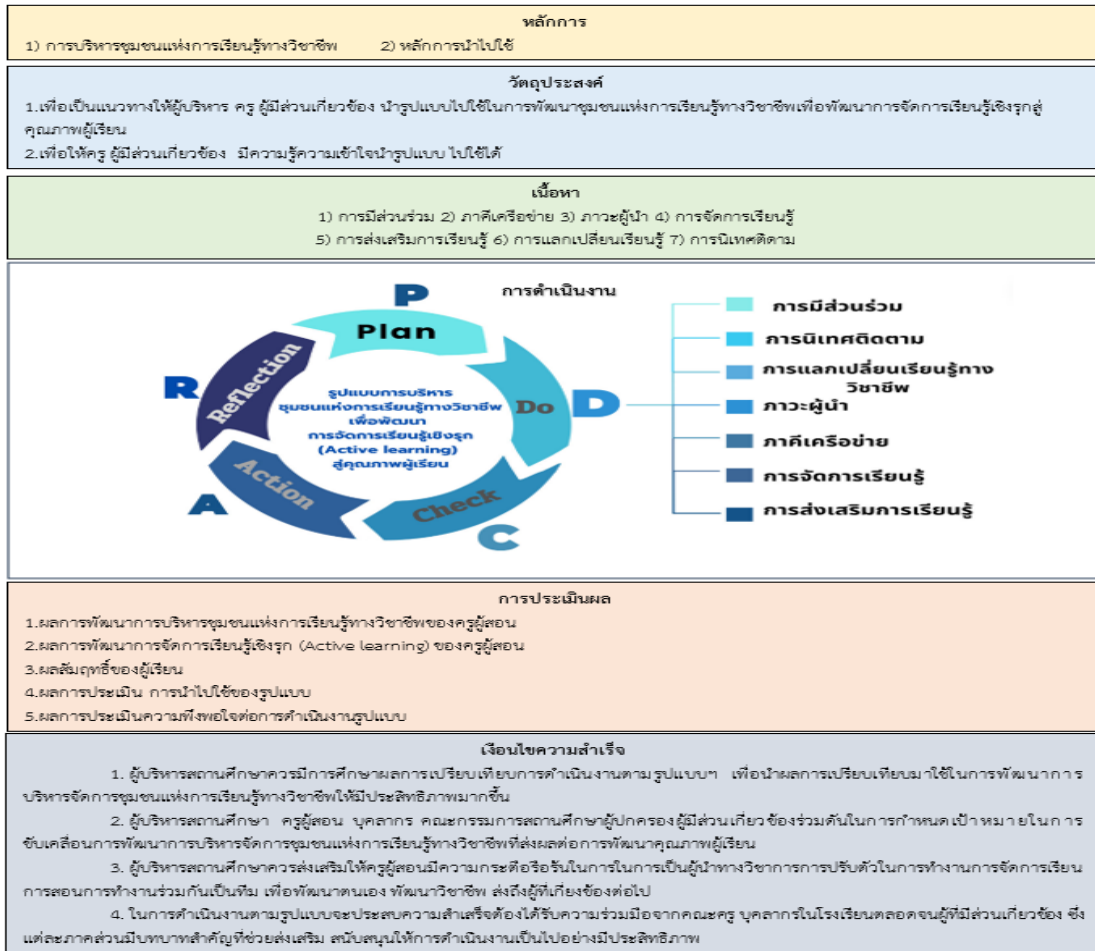
วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง ในปีการศึกษา 2566 การวิเคราะห์แบบประเมินรูปแบบฯ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของรูปแบบฯ ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ และภาพรวม นำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ในภาพรวมมีตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 7 องค์ประกอบ มี 49 ตัวบ่งชี้

2. ผลการสร้างรูปแบบ รูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินงาน การประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วม 2) การนิเทศติดตาม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ภาวะผู้นำ 5) ภาควิชา 6) การจัดการเรียนรู้ และ 7) ส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ฯ พบว่า ก่อนใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก หลังการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งหลังการใช้รูปแบบมีการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 แสดงผลการพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ฯ

ตัวแปรที่ศึกษา	การปฏิบัติ				t	df	sig
	ก่อนการใช้รูปแบบ		หลังการใช้รูปแบบ				
	μ	σ	μ	σ			
การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.65	0.34	4.56	0.26	7.181*	8	0.000

3.2 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ฯ พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และหลังการใช้รูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งหลังการใช้รูปแบบมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ฯ

ตัวแปรที่ศึกษา	การปฏิบัติ				t	df	sig
	ก่อนการใช้รูปแบบ		หลังการใช้รูปแบบ				
	μ	σ	μ	σ			
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.09	0.12	4.59	0.17	13.416*	8	0.000

3.3 ผลงานเกียรติบัตรรางวัล ของครูผู้สอนเพิ่มขึ้น

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สรุปได้ว่า

4.1 ผลการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผลพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นระดับชั้นอนุบาล 3 เฉลี่ยทุกด้านของเด็กในปีการศึกษา 2565 สูงกว่า ปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้น 5.01 คะแนน

ตารางที่ 3 แสดงผลการพัฒนาผู้เรียน

พัฒนาการด้าน	ปีการศึกษา		ผลต่าง
	2564	2565	
ร่างกาย	100.00	100.00	-
อารมณ์	86.96	89.29	+2.33
สังคม	91.30	92.86	+1.56
สติปัญญา	69.57	85.71	+16.14
รวมเฉลี่ย	86.96	91.965	+5.01

และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2565 สูงกว่า ปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้น 7.8 คะแนน

ตารางที่ 4 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา		ผลต่าง
	2564	2565	
ภาษาไทย	79.2	84	+4.8
คณิตศาสตร์	68.7	84	+15.7
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	83.3	88	+4.7
สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	88	96	+8.0
ประวัติศาสตร์	84	96	+12.0
สุขศึกษาและพลศึกษา	83.3	96	+12.7
การงานอาชีพ	80	88	+8.0
ศิลปะ	94	96	+2.0
ภาษาต่างประเทศ	92.9	80	+3.1
รวมเฉลี่ย	83.71	90	+7.8

4.2 ผลงานเกียรติบัตรรางวัล ของนักเรียนได้รับรางวัลในระดับระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่เพิ่มขึ้น

4.3 รูปแบบมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่าได้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน ที่ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาการดำเนินการ การประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน 7 องค์ประกอบ 49 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำรงชีวิตสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งในการพัฒนางาน พัฒนางค์กรและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ยังคงต้องอาศัยกระบวนการทำงานของทีมงานในการพัฒนางค์กร ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การร่วมคิดร่วมทำ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องขับเคลื่อนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทั้งในสถานกับชุมชนเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เหลื่อน้อย (2561) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า 1) การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชน

2. จากการวิจัยสามารถสร้างการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบพร้อมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สร้างพัฒนารูปแบบ ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ผ่านการตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะนี้ใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบโมเดลจากหลักฐานเชิงปริมาณและให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ปฎิบัติการ การใช้รูปแบบที่สร้างขึ้นในการอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในการใช้เทคนิคทางสถิติเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานจริงได้ ดังนั้นจึงต้องผ่านการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและเหตุผล (2) จุดมุ่งหมาย (3) กระบวนการพัฒนาครู (4) บทบาทผู้เกี่ยวข้อง (5) ปัจจัยความสำเร็จ และ (6) การวัดและประเมินผล

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

3.1 ผลการพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนหลังการใช้รูปแบบมีการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนใช้ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลังการนำรูปแบบมาใช้ส่งผลให้ครูผู้สอนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ได้รับการพัฒนา และได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และการพัฒนาตนเอง พัฒนา

ทีมงาน พัฒนานองค์กร ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561) ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า พบว่าครูที่เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ และการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอน พบว่า หลังการใช้รูปแบบมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลังการใช้รูปแบบส่งผลให้ครู มีความสามารถในการวิเคราะห์ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้นำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการวิจัย สร้าง สื่อ นวัตกรรม และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการการเรียนรู้เชิงรุกให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบที่พัฒนาขึ้น เรียกว่า POARE ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ อาจารย์เตรียมความพร้อม (P) นักศึกษาทราบทิศทางทางการเรียน (O) นักศึกษาเรียนรู้ปฏิบัติจริง (A) อาจารย์ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (R) และการประเมินผลการเรียนรู้รอบด้าน (E) และ 2) เมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปทดลองใช้ พฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.3 ผลงานเกียรติบัตรรางวัล ของครูผู้สอน หลังการใช้รูปแบบ พบว่า ครูผู้สอนของ โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) ได้รับรางวัลระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนสามารถดำเนินการตามรูปแบบ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร ศรีวรชิน (2562) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนท่งพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบ ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก

4. จากผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า

4.1 ผลการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) พบว่า ผลพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นระดับชั้นอนุบาล 3 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นกลไกหลักในการดำเนินและสามารถดำเนินการตามรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพตนเองตามรูปแบบซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งผลที่ต่อคุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค พบว่า คุณภาพของรูปแบบการ พบว่ามีความเหมาะสมมากและมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ที่ระดับคะแนน 4.02 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบเดิมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียน

อัจฉริยะ พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ภายหลังการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะที่ระดับค่าเฉลี่ย 7.24 ดีกว่าการจัดการเรียนรู้แบบเดิม

4.2 ผลงานนักเรียน หลังจากการใช้รูปแบบ1 พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) ได้รับการประกาศโลรางวัลระดับชาติ ได้รับรางวัลระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินการเตรียมการทดลองใช้รูปแบบนั้น ได้รับความคิดเห็นจากผู้ปกครองและชุมชน ในสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดทิศทางการพัฒนานักเรียน และการขับเคลื่อนรูปแบบภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายการศึกษา การพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริม การเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร พรหมแพง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู โดยปัจจัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาพอเพียง ที่มีต่อผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ โรงเรียนจุมจังอุกรณ์เจริญเวทย์ ปีการศึกษา 2561 สรุปผลการวิจัย 1) ผลการศึกษารูปแบบ พบว่า ครูเห็นด้วยกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู โดยปัจจัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาพอเพียงที่มีต่อผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ โรงเรียนจุมจังอุกรณ์เจริญเวทย์ ปีการศึกษา 2561 มีระดับปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.84 และค่า (S.D) เท่ากับ 0.12

4.3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัย ได้ทำการพัฒนารูปแบบ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานจริงในยุคปัจจุบันซึ่งรูปแบบที่ได้นั้นสามารถพัฒนาเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ ที่สามารถทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น และสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับสถานการณ์จริง และชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เหลื่อน้อย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า พบว่า โดยรวมรูปแบบ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การใช้รูปแบบเป็นรูปแบบที่ปฏิบัติได้จริง และเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน การวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร การตัดสินใจคัดเลือกครูมีรับผิดชอบโครงการแผนงานให้มีความเหมาะสม การส่งเสริมให้ครู ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ส่งเสริมความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้ปกครองในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมิน โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย และการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในเวทีการประกวดระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระยุทธ รุจาคม (2561 : ก) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลวิจัยพบว่า การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ได้แก่ กัลยาณมิตร รองลงมา ได้แก่ การเรียนรู้และ

พัฒนาวิชาชีพ ร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรวิสัยทัศน์ร่วมกัน และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ภาวะผู้นำตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 นำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนลงสู่คุณภาพผู้เรียน

1.2 สามารถนำรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ปรับประยุกต์ใช้กับการพัฒนาสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับการพัฒนาปัจจัยการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ.

2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กัสมิษฐ์ อาแด. (2561). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). รูปแบบการพัฒนาคูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ.(2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2558). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. เอกสารประกอบการบรรยาย ณ วิทยาลัยชุมชนพังงา จังหวัดพังงา. กรุงเทพมหานคร: มปท.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ธีรยุทธ รุจาคม. (2561). การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นพพร พรหมแพง. (2561). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูโดยปัจจัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาพอเพียง ที่มีต่อผลลัพธ์และภาพความสำเร็จโรงเรียนจุมจังอุปรณ์เจริญเวทย์ ปีการศึกษา 2561. ภาพสนธิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสนธิ เขต 3.
- ประจักษ์ ยอดเม้น. (2563). แนวทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (หนองบัวลำภู). วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยณัฐ กุศลาลัย. (2560). แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการ จัดการเรียนรู้อำนาจสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. [ออนไลน์]. สืบค้นวันที่ 6 มิถุนายน 2564
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 14.
- เรวดี ชัยเขารัตน์. (2558). วิถีสร้างครูสู่ศิษย์ : ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : เอกสารประมวล แนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับคณะทำงานโครงการพัฒนาระบบกลไก และแนวทางการหนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน
- วัชรพร แสงสว่าง. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาสนา เจริญไทย. (2557). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คณิตศาสตร์ศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิจารณ์ พานิช. (2556). งานสำคัญของการศึกษาไทยสร้าง “ทักษะ” ให้กับผู้เรียนพร้อมศตวรรษที่ 21 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- วิบูล ทาชา. (2559). การพัฒนาอีเลิร์นนิ่งเพื่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: กรณีการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- วิริยะ ฤกษ์พาณิชย์. (2556). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน. [ออนไลน์]. สืบค้นวันที่ 11 กรกฎาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <http://www.jsfutureclassroom.com/cbl.html>
- สถาพร พุทธิพิฏ. (2555). คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา. 6(2): 1-13.
- สัญญา ภัทรกร. (2552). ผลการจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาที่มีผลต่อความสามารถ ในการแก้ไขปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องความน่าจะเป็น. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด. (2554). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2554**. ตราด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2564). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก.โรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา)**
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2561). **การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)**. [ออนไลน์]. สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.orst.go.th/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ : פרק הוואנאกราฟפיק.
- สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560). **การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**. 10(1): 151-158.
- อำนาจ เหลื่อนน้อย. (2561). **รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)**. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์,
- เอมอร ศรีวรชิน. (2562). **การพัฒนาแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนทพรั้งพิทยาคม**. รายงานการวิจัยเพื่อปรับเลื่อนวิทยฐานะ. นครราชสีมา: โรงเรียนทพรั้งพิทยาคม.
- Cooperstein, S.E. & Kocavar-Weidinger, E. (2004). Beyond active learning: A constructivist approach to learning. *Reference Services Review*, 32(2): 141-148.
- Michel; Norbert; Carter. J. J.; & Otmar. (2009). Active Versus Passive Teaching Styles: An Empirical Study of Student Learning Outcomes. *Human Resource Development Quarterly*, vol. 20, no. 4, Winter 2009. Published online in Wiley Inter Science. Retrieved September 28, 2021 from www.interscience.wiley.com.